

Ministerstvo životního prostředí ČR
Praha

Namítající obec:

Obec Karlova Ves

V Karlově Vsi dne 20.12.2022

Věc: Záměr na vyhlášení zvláště chráněného území, NP Křivoklátsko, který byl oznámen dne 27.9.2022 – námitky

Vážení,

v souladu s ustanovení § 40 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen ZOPK) tímto dokumentem podáváme jménem Obce Karlova Ves **připomínky a námitky** k záměru na vyhlášení zvláště chráněného území NP Křivoklátsko, které bylo oznámeno dne 27.9.2022 na úřední desce Ministerstva životního prostředí ČR (dále jen záměr NP Křivoklátsko). Obec Karlova Ves je přímo zasažena tímto záměrem

Obce Karlova Ves reprezentuje cca 140 obyvatel, spadá do její působnosti katastrální území Karlova Ves.

nesouhlasí

se záměrem na vyhlášení NP Křivoklátsko a jednoznačně a s plným vědomím prohlašuje, že si obyvatelé příslušného území reprezentované Obcí jako orgánem územní samosprávy **nepřejí**, aby byla zrušena dosavadní ochrana přírody na daném území a nahrazena novou formou – vyhlášením Národního parku Křivoklátsko .

Tyto námitky byly projednány v zastupitelstvu Obce Karlova Ves dne 6.6.2022 a toto jednomyslně rozhodlo usnesením č.6/2022 – záměr vyhlásit NP Křivoklátsko nepodpořit, a zároveň udělilo mandát starostce obce, aby podala námitky do záměru a vyjádřila

zásadní nesouhlas

s tímto záměrem, respektive s jakýmkoliv dalším záměrem na vyhlášení ochrany přírody ve formě Národního parku.

Záměr NP Křivoklátsko je zpracován v rozporu se zákonem, je nepřezkoumatelný, nereflktuje zásadu materiální pravdy, nevyhodnocuje dosavadní způsob ochrany a péče, nemá v podstatě žádnou vypovídací hodnotu a porušuje několik ústavně zaručených práv, která nejsou respektována, buď se jim záměr nevěnuje vůbec nebo v nedostatečné míře.

Jsou důvodné obavy o budoucí stav životního prostředí na Křivoklátsku, narušení výkonu samosprávy, narušení vlastnického práva neustálým vměšováním do jeho výkonu a v neposlední řadě může způsobit neprůchodnost území, které je plně k dispozici místním obyvatelům a šetrnému turismu v podobě trampingu či vodáctví, které si neosobuje vytvoření žádné nákladné infrastruktury, tj. sítě hotelů, restaurací, zábavních podniků apod.

Zatím jediným důvodem pro jeho vytvoření vidíme pouze důvody politické, toto území rozhodně žádnou jinou ochranu přírody nepotřebuje, neboť stávající ochrany přírody je funkční.

Odůvodnění:

1. základní důvod vyhlášení NP obsažený ve veřejné vyhlášce je nepravdivý, nedoložený a nezdůvodněný

Záměr vyhlášení Národního parku Křivoklátsko byl zveřejněn veřejnou vyhláškou, která uvádí, že hlavním důvodem vyhlášení NP Křivoklátsko je zajištění komplexní ochrany přírodovědně nejceněnějšího území oblasti Křivoklátska. Lesní porosty jsou svým charakterem ojedinělé a jsou mimořádně hodnotné z hlediska biologické rozmanitosti.

Dále se uvádí: „Dlouhodobé cíle ochrany a principy péče o národní park, včetně umožnění nerušeného průběhu přírodních procesů, jsou pro dlouhodobé zachování a rozvoj přírodních hodnot nezbytné. Stávající cíle ochrany a ochranný režim plynou z kategorie chráněné krajinné oblasti, neumožňují podporu těchto přírodních hodnot odpovídajícím způsobem zajistit.“

Tato tvrzení nejsou pravdivá, nezakládají se na řádném vyhodnocení současného stavu přírody, dosavadní péče a i dosavadní formy ochrany přírody, jakož i literárních zdrojů. Není zřejmé, o co MŽP opírá nezbytnost a skutečnost, že současná forma ochrany a péče o krajiny neumožňuje zajistit podporu hodnot odpovídajícím způsobem?

*Záměr uvádí přehled vědeckých zdrojů, tyto však nejsou doloženy **jako součást dokumentace**, nejsou žádným způsobem zpracovány, aby bylo zřejmé, co který zdroj obsahuje, co z něho vyplývá pro vyhodnocení nezbytnosti změny ochrany přírody a tvrzení, že stávající forma ochrany přírody není schopna zajistit podporu stávajících přírodních hodnot odpovídajícím způsobem.*

My, jako orgán územní samosprávy nemáme povinnost vyhledávat veškeré přiložené zdroje a pak zjišťovat, zda nějaký tento zdroj nemá souvislost s definicí nezbytnosti, potřebnosti a veřejného zájmu. Je však povinností MŽP, aby tyto zdroje založilo do dokumentace k záměru, svá tvrzení opřelo o citace obsahu příslušného zdroje, provedlo místní šetření, vyhodnotilo všechny zdroje a pak provedlo odůvodnitelný závěr.

Nahlédnutím do některých zdrojů naopak tyto dávají konkrétní příklad toho, jak se vyvíjí biodiverzita na daném území, tedy, že stávající ochrana a péče o území je úspěšná. Například citovaný zdroj pana

Januše dokládá rozvoj biodiverzity – fauny brouků Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Křivoklátsko, práce je z let 2018-2019, data prezentovaná v tomto příspěvku rozšiřují seznam brouků Křivoklátska o nově zde zjištěné druhy a představují nové nálezy význačnějších druhů, které byly z oblasti již dříve známé.

Citovaný zdroj Bohemia Centralis 37 uvádí – výsledkem rozsáhlé práce byl nález 1 758 druhů motýlů ze 63 čeledí, což představuje více než 50 % české fauny motýlů – Živa 1/2022. Byly nalezeny druhy vzácné i na dlouhou dobu vymizelé.

Citovaný zdroj - https://lesy-cr.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf uvádí

„Křivoklátské lesy jsou objektem více než 300 let trvající cílené péče o lesní porosty, ze kterých řada generací lesníků vytvořila skvost, jenž svým významem přesahuje hranice našeho státu. Současné křivoklátské lesy jsou ukázkou vzorového trvale udržitelného polyfunkčního lesního hospodaření, které zachovává jejich produkční potenciál a současně zvyšuje ekologickou hodnotu krajiny.“

„Velkoplošné ponechání lesních porostů přirozenému vývoji by přineslo postupnou (případně i rychlou) destrukci zdejších hospodářských lesů s negativním vlivem na socio-ekologické, socio-ekonomické i environmentální fungování celého krajinného celku.“

Je to tedy právě současný systém ochrany a způsobu hospodaření, který dovedl ochránit a stabilizovat a vytvořit stávající ekosystémy a ochránit lesy v různých stádiích vývoje. Touto otázkou se však záměr nezabývá, vyřešení současné ochrany a péče o krajinu a její vliv na biodiverzitu a dobrý stav krajiny, je tak nějak vymlčen nebo se s ním v různých částech záměru pracuje různě, ale vždy tak, aby bylo možné věci napasovat na zájem MŽP – to je vyhlášení národního parku, jehož budoucí stav (výsledky budoucí péče) však ani předkladatel není schopen predikovat.

Nepravdivost tvrzení dále spočívá v neustálém matení veřejnosti a všech adresátů veřejné vyhlášky v tom, jako by režim v národních parcích zachovával přírodní hodnoty.

Režim národních parků tak, jak je reálně prováděn na území ČR (NPS, NP České Švýcarsko) jsou nerušené přírodní procesy (tedy se nedělá nic), kde se les nechrání, vzrostlý les nepoživá žádné ochrany a jeho funkce jsou soustavně popírány, výsledkem jsou celoplošné rozpady lesů, dochází ke ztrátě jeho mimoprodukčních funkcí, tím dochází ke zhoršení životního prostředí, k přehřívání krajiny a k zvýšení uhlíkové stopy.

Nerušené přírodní procesy znamenají dát volný průchod všem formám disturbancí, tedy i požárům a výskytu škůdců. Tyto skutečnosti lze doložit nastavenými zásadami péče v již existujících národních parcích a stavem přírody v těchto lokalitách. Proto z naší strany – obce, která by se mohla celá nacházet v NP, panuje jasný názor; má-li být příroda takto „chráněna“ není důvod nezbytnosti, potřeby a veřejného zájmu zcela určitě naplněn.

Křivoklátské lesy, jsou po staletí kultivované člověkem, mají svou vysokou estetickou hodnotu a jsou nesporně součástí kulturního dědictví tohoto krajinného celku. Jejich velkoplošné ponechání přirozenému vývoji by znamenalo pravděpodobně postupný rozpad lesních porostů a změnu vzhledu křivoklátských lesů, včetně rizika rozvoje biotických škůdců. Tedy by došlo k postupnému odlesnění krajiny!

Shrnutí k tomu bodu:

- MŽP nedoložilo důvody pro vyhlášení NP uvedené ve vyhláše, tedy důvod pro jeho vyhlášení neexistuje,
- MŽP nezdůvodňuje nezbytnost a ani skutečnost, že současná ochrana přírody nemůže další ochranu zajistit,
- naopak výše citované zdroje uvedené v závěru záměru dokládají vzrůst biodiverzity u brouků a motýlů, protože ostatní zdroje nejsou zpracovány a ani doloženy, předpokládá se nárůst biodiverzity i v jiných ekosystémech,
- daří se zachovat v rámci současné ochrany a péče lesy, kde jsou dochované velmi staré lesní porosty (až 200 let), což se o jiných NP říci nedá,
- zdroje uvedené v záměru uvádí speciální charakteristiku lesů na Křivoklátsku a **nedoporučují** je ponechat samovolnému vývoji, lesy jsou **označovány jako vzor perfektní lesnické práce tvořené generacemi** – tedy by vyhlášením NP došlo k zničení přírodního, historického a kulturního bohatství České republiky,
- MŽP setrvale mate veřejnost tím, že národní park je vyšší forma ochrana, národní park = samovolný vývoj bez odpovědnosti člověka za výsledek.

Závěr: Záměr je v rozporu s ustanovením § 40 ZOPK, MŽP nezdůvodnilo, proč by ochrana přírody měla být změněna. V péči v rámci NP vidí obec velká rizika, která nejsou v záměru popsána. Proto vyzýváme MŽP, aby záměr zrušila a dále v projednání vyhlášení NP nepokračovala.

2. chybí podrobná analýza současného stavu ekosystémů ve vazbě na stávající způsob hospodaření a stávající formu ochrany přírody/ porovnání s tím, co má přinést nová forma ochrany

Vyhlášení nové formy ochrany předpokládá, že nastaly nové podmínky. **Je to velký kvalitativní zásah do stávajícího území a takovýto zásah musí mít své reálné důvody.** Jak je uvedeno v bodě 1) musí Ministerstvo životního prostředí doložit **veřejný zájem** na nové formě ochrany a její **nezbytnost** /potřebnost.

Dle § 40 ZOPK v takovém případě orgán ochrany přírody vyhodnotí **stav dochovaného přírodního prostředí** v území a navrhne vhodný způsob a rozsah ochrany území včetně jeho bližších ochranných podmínek.

Chybnou volbou a necitlivým zásahem do stávající pevně dané struktury ochrany přírody a péče o ekosystémy může dojít k nenapravitelným škodám na životním prostředí, které nepůjde zpětně zhojit. Změna formy ochrany přírody si vyžádá nemalé finanční prostředky, na které je také nutné pamatovat. Ochrana přírody mnohdy uvádí „ctnostně“, že nemáme dbát na finanční prostředky, když chceme chránit cenné přírodní hodnoty, ale my se musíme ptát, protože poměr cena/výkon ve smyslu výsledků, které změna přinese, jsou velmi dobrým kritériem pro posouzení této náročné transformace. **Je tedy zapotřebí bezpochyby vědět, zda tato změna ochrany má vůbec smysl?**

Zda nastaly nové podmínky pro změnu ochrany přírody, nelze rozhodnout bez podrobné analýzy stávajícího způsobu ochrany. **Takováto analýza však zcela chybí.** Jedním z citovaných zdrojů je socio-ekonomická studie stanovující ekonomické dopady do regionu Křivoklátska v převedení části území do kategorie užívání „národní park“, která v části hodnotí stávající ochranu přírody a případného budoucího národního parku včetně dopadů na lesy a další ekosystémy. Jedná se o rozsáhlou analýzu zpracovanou v roce 2017.

Takovýto rozsáhlý, časově aktuální materiál však chybí. Bez této velmi podrobné analýzy, postavené na relevantních zdrojích a skutečném stavu ekosystémů, tedy podrobném popisu včetně fotodokumentace, jakož i jasného zdůvodnění, proč měnit formu ochrany a jakých cílů se má dosáhnout, neunesl MŽP důkazní břemeno nutnosti veřejného zájmu na vyhlášení nové formy ochrany a její nezbytnosti a potřebnosti.

Ekosystémy by měly být vyhodnoceny samostatně, v souvislostech a vzájemných vazbách, ale hlavně ve vazbě na stávající formu ochrany. Musí být vyhodnocena **jejich cennost – přírodní, kulturní, historická apod.** Teprve závěry této analýzy přinesou data o tom, zda měnit stávající systém ochrany nebo „jenom“ zlepšit dosavadní způsob ochrany nebo ponechat současný systém ochrany, protože dosahuje velmi dobrých výsledků.

Poctivost takového vyhodnocení je nutnou podmínkou pro to, aby změnou ochrany nedošlo ke škodám, nenávratnému zničení lesních ekosystémů a práce generace lesníků.

Jsme přesvědčeni, že o existenci NP Křivoklátska nemůže rozhodovat jenom Ministerstvo životního prostředí ČR. Záměr na vyhlášení NP se dotýká území, které je živou expozicí českého a evropského lesnictví, vyhlášení Lesnického parku v r. 2010, zařazení lesů na území Lesnického parku Křivoklátsko do Mezinárodní sítě modelových lesů v r. 2017 je tak vysokou kulturní hodnotou, že vyhlášení tohoto záměru musí být možné pouze po posouzení resortu Ministerstva zemědělství ČR, neboť tím tento resort ztrácí velmi cenné území, které se budovalo po generace. Z žádných zdrojů, z žádného materiálu MŽP není zřejmé, co by znamenalo, jaké ztráty by způsobilo zrušení Lesnického parku Křivoklátsko a vynětí Křivoklátska z Mezinárodní sítě modelových lesů.

Součástí analýzy musí být i socio – ekonomická část, která je schopná vyhodnotit ekonomické dopady změny ochrany jako takové, a pak případné nové formy ochrany s výhledem několika let. Jistě i vyjádření Ministerstva financí ČR by mělo být součástí tohoto záměru.

Dalším z argumentů je skutečnost, že vyhlášení NP je součástí programového prohlášení. Součástí programového prohlášení vlády je i vyhlášení NP Soutok, které bude přeměněno na ochranu formou CHKO. Tedy ne všechno, co je v programovém prohlášení vlády, musí být realizováno. **Proces změny formy ochrany je činností správní, tedy správní orgán musí vycházet ze skutečně zjištěného stavu věci, s použitím všech relevantních zdrojů, musí být provedeno podrobné vyhodnocení, včetně dopadů a nákladů celé akce. To je to nejpodstatnější! Skutečnost, že je vyhlášení NP v programovém prohlášení vlády není žádným zákonným důvodem pro jeho vyhlášení.**

Shrnutí k tomu bodu:

- podrobná, časově aktuální analýza, která by srovnávala stávající způsob ochrany s „novou“ zcela chybí
- analýza by měla minimálně dosahovat kvalit níže uvedené analýzy https://lesycr.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf
- absence podkladu, je závažná vada celého záměru, neboť vyhlášením „nové“ formy ochrany může vést k nenapravitelným škodám na životním prostředí, k plýtvání veřejnými zdroji, jakož i ke zničení stávajícího velmi cenného krajinného rázu jako kulturního a historického bohatství ČR
- MŽP nedostatečně zjistilo skutečný stav věc a tím, obdobně jako v bodě 1), neobhájilo veřejný zájem na nové formě ochrany, její nezbytnost a potřebnost
- dále chybí závazné stanovisko Ministerstva zemědělství ČR k existenci Lesního parku Křivoklátsko, k zařazení křivoklátských lesů do mezinárodní sítě modelových lesů, jakož i ztráty expozice českého a evropského lesnictví

- stanovisko Ministerstva financí ČR, v jehož gesci je správa majetku ČR,

Závěr: Záměr vyhlásit NP Křivoklátsko je v rozporu se zákonem, neboť není zpracována důkladná analýza nutnosti změny formy ochrany. Chybí vyjádření Ministerstva zemědělství a Ministerstva financí. Nedostatečně zjištěný skutečný stav věci, potřebnost změny ochrany, nezbytnost a veřejný zájem na změně ochrany je důvodem pro zastavení vyhlášení NP Křivoklátsko.

3. Posouzení vhodnosti a potřebnosti ochrany území jako národního parku str. 22 a násl. záměru

MŽP uvádí, že záměr na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko je vyjádřením naléhavé společenské potřeby ochrany přírodních hodnot na území vymezeném v návrhu.

Dále uvádí, že při posuzování vhodnosti způsobu územní ochrany lesních ekosystémů na Křivoklátsku je nutné vycházet z cílů ochrany převažujících ekosystémů Křivoklátska, kdy se jako limitní při jejich ochraně a péči o ně v současné době ukazuje, že se nedaří s využitím stávajících nástrojů ochrany přírody dlouhodobě na významné ploše dosáhnout dobrého stavu věkové a prostorové struktury lesních porostů s drobnozrnnou mozaikou podmiňující bohatou druhovou, věkovou i prostorovou diverzitu a jejich ekologické funkce. Proto byl tento cíl formulován a hledány prostředky, kterými lze tohoto cíle dosáhnout.

Ale informace o péči o les dle <https://krivoklatsko.nature.cz/pece-o-prirodu> (stránky CHKO Křivoklátsko) uvádí, že se ochrana již nyní soustřeďuje na udržení a posílení druhově bohatých lesů s přírodě blízkou skladbou dřevin, přírodě odpovídající strukturou a dostatečným podílem ponechaného odumřelého dřeva. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR využívá krajinotvorné dotační tituly na zlepšení stavu lesa. Podporuje se tak např. umělá výsadba, přirozené zmlazení a výchovné zásahy jedle bělokoré, tisu červeného a cenných listnatých dřevin - např. jeřábu břeku, jeřábu muku, dubu zimního a letního.

Skutečnost, že současný způsob ochrany je limitní, však **nemá žádnou oporu** ve vědecké studii, v jakémkoliv materiálu, který provádí mapování či inventarizaci daného území, ani nemají oporu ve faktickém stavu ekosystémů, který však nelze ze záměru vyčíst, neboť ekosystémy jsou nedostatečně zmapovány, chybí fotodokumentace, chybí zhodnocení vývoje v čase, viz bod 2 absence důkladné analýzy. **Tedy limitní způsob stávající ochrany je pouze tvrzení.**

Tvrzení MŽP, že se ukazuje, že **se nedaří s využitím stávajících nástrojů ochrany přírody dosáhnout dlouhodobě dobrého stavu, je nepravdivé,** opět není toto tvrzení podloženo jakýmkoliv daty a zdroji. Naopak lesní ekosystémy, jakož i další, jsou ve velmi dobré kondici, jinak by zde nebyl nárůst biodiverzity. V jedné části záměru se hovoří o dobré kondici ekosystémů, proto je zájem na vyhlášení NP, ale v této části záměru se hovoří o limitech současné ochrany, aniž by toto tvrzení bylo jakkoliv zdůvodněno.

Cíle ochrany přírody dle záměru MŽP jsou následující:

1. Dosáhnout zachování anebo obnovy přírodních lesních ekosystémů v jejich přirozené dynamice v souvislém, uceleném a plošně významném komplexu lesů. V dlouhodobém časovém horizontu obnovit bohatou druhovou, prostorovou i věkovou strukturu lesa, se zajištěním trvalé existence všech jeho vegetačních pater na převažující ploše centrální části Křivoklátska s využitím působení přírodních sil na ekosystém jako významného nástroje formujícího stav a vývoj ekosystému a jeho ekologické funkce.

2. Zajistit na části území s výskytem ekosystémů, jejichž vysoká biologická rozmanitost byla a je podmíněna činností člověka, z důvodů udržení cenných složek ekosystémů, trvalou péčí spočívající i ve speciálních opatřeních. Jedná se především o ekosystémy světlých lesů, skalních stepí, lesostepí a luk. Za speciální opatření jsou zde považovány například obnova vybraných lesních porostů jako pařezin nebo středního lesa, případně pastevní les s řízenou a kontrolovanou pastvou nebo jiné formy blokování sukcese.

3. Zachovat či zlepšit dochovaný stav předmětů ochrany jednotlivých EVL (přírodních stanovišť i druhů) na území národního parku a zachovat či zlepšit stav populací druhů, které jsou předmětem ochrany PO Křivoklátsko.

Cíle jsou však pouze proklamace, fráze o přirozenosti a zlepšení ekosystémů. Neříkají vůbec nic o tom, jak se těchto cílů dá dosáhnout a k jakému konkrétnímu stavu či hodnotám se směřuje. Jsme přesvědčeni, že „působením přírodních sil“ v pojetí, jak je tomu v ostatních národních parcích se dá dosáhnout jenom zhoršení stavu celého území. Tedy dosáhnout nepříznivého životního prostředí.

Navíc není zřejmé, zda je vůbec nutné obnovovat bohatou, druhovou, prostorovou a věkovou strukturu lesa se zajištěním trvalé existence všeho jeho vegetačních pater? **Když na stránkách CHKO je uvedeno, že se ochrana již nyní soustředí uje na udržení a posílení druhově bohatých lesů.** Speciálně Křivoklátsko právě mnohaletou péčí je bohatá, druhová, prostorová a věková struktura lesa zachována, udržována a rozvíjena.

MŽP však v záměru vyhodnocení druhové pestrosti a věkové struktury vlastně neprovedlo. Teprve poté by bylo možné polemizovat s konkrétními daty a informacemi.

Dále pro výsledky, které si MŽP vytyčilo (zatím jenom v rovině proklamací) je důležitý konkrétní management a dále jasný popis, co bude výsledkem. Když se podíváme do ostatních národních parků, výsledky nejsou nijak dobré, v NPŠ probíhá celoplošný rozpad lesa, tedy lesní ekosystém je destruován, v Českém Švýcarsku zase rozpadlé suché lesy byly zdrojem rozsáhlého požáru.

Ponechání lesů přirozenému vývoji je nejjednodušší způsob managementu Jeho podstatou je to, že se zodpovědnost za stav a vývoj lesních porostů přenesou z člověka na přírodu. Všechno, co příroda udělá, je dobře, **i když dojde k totální destrukci lesa a likvidaci jeho funkcí na velmi dlouhou dobu, nikdo za nic nezodpovídá.** Protože se v lesích přestává hospodařit, stávají se z lesních hospodářů pouzí „pozorovatelé přírodních procesů, kteří za peníze daňových poplatníků sledují, jak si příroda v daném území počíná a zodpovídá sama za sebe“.

Má-li národní park na Křivoklátsku směřovat k tomuto výsledku, my obec, která by měla být součástí NP, říkáme kategorické ne. Jedná se o rizikový způsob péče, který může způsobit rozpad lesa a tím následné přehřívání krajiny, ohrozit vodní zdroje, snížit estetický ráz krajiny a zhoršit současné životní prostředí.

Shrnutí k tomuto bodu:

- MŽP nepracuje s žádnými daty, vědeckými studiemi, zaštiťuje se obecnými cíli, v praxi vidíme, co naplňování těchto cílů přináší
- není doloženo, jak uvedených cílů chce MŽP dosáhnout při zachování současného velmi dobrého životního prostředí
- hovoří se o obnově druhové pestrosti a věkové pestrosti lesních ekosystémů a přitom MŽP nepředložilo konkrétní stav druhové a věkové pestrosti území, ani nijak nevyhodnocuje, co vše bylo vykonáno pro její zachování a rozvoj

- není zřejmé, kdo bude nést odpovědnost za případnou ztrátu lesu a kdo uhradí obyvatelům škody na zhoršení životního prostředí
- MŽP dále nijak nevyhodnocuje velké riziko, které ztráta vzrostlého lesa představuje, to je přehřívání krajiny, jakož ani nevyhodnocuje uhlíkovou stopu způsobenou případnou ztrátou lesa

Závěr: Vyhlášení NP Křivoklátsko je nutné ihned zastavit, neboť jeho nekonkrétnost, obecnost a neodůvodněnost činí tento dokument nepřezkoumatelným. Jako cíle v lesních ekosystémech se nastavují dosažení druhové a věkové pestrosti, aniž by bylo zřejmé, v jakém stavu je dosavadní druhová a věková pestrost. MŽP píše ve veřejné vyhláše, že lesní porosty jsou již nyní svým charakterem ojedinělé, jsou mimořádně hodnotné z hlediska biologické rozmanitosti. Takže, není zřejmé, co se vlastně chce obnovovat „působením přírodních sil“ a to nad rámec současné ochrany přírody, která se již tímto zaobírá.

4. Definice národních parků dle § 15 ZOPK a její nenaplnění pro území Křivoklátska

Dle § 15 odst.1 jsou národní parky definovány jako rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového. Pouze na takovém území lze vyhlásit NP.

Takové území se však na Křivoklátsku nenachází, **je územím kulturní krajiny** s převažující rozlohou hospodářských lesů, budované po staletí generacemi zdejších lesníků a obyvatel.

Jedná se o území, které **je setrvale pozměňované činností člověka**. Hospodářská činnost člověka je patrná na 87 % výměry navrhovaného NP Křivoklátsko. **V uvedené oblasti se nenachází již od 17. století téměř žádný les přírodní a pouze 13 % plochy lesa je lesem přírodě blízkým, citace: https://lesy.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf.** Současný stav cenných lesních ekosystémů na daném území byl dosažen dlouhodobými citlivými a přírodě blízkými polyfunkčními **lesnickými přístupy**. Stávající křivoklátské lesy jsou ukázkou vzorového trvale udržitelného polyfunkčního lesního hospodaření, které zlepšuje jejich polyfunkční charakter, zachovává ekologický produkční potenciál a současně zvyšuje ekologickou hodnotu krajiny.

Tedy v žádném případě nelze hovořit o tom, že se jedná **o území s převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů. Není naplněn znak převažující a ani znak člověkem málo pozměněné ekosystémy.**

Zdůvodnění záměru na vyhlášení NP Křivoklátsko ve vazbě na zákonnou definici národního parku obsažené v § 15 ZOPK, **MŽP rozpracovává v záměru v bodě 11**, kde se nejdříve začíná s historií přípravy Národního parku Křivoklátsko počínaje 80. léty minulého století. Toto zhodnocení vytvoření NP však obsahuje řadu nepřesností, které nedávají poctivý přehled o vývoji této myšlenky. I když myšlenka o zřízení NP se nese Křivoklátskem dosti dlouho, **nejsou závěry nijak jednoznačné.** V prvé řadě je zapotřebí vysvětlit, jaký obsah národního parku se uvažoval v jednotlivých obdobích.

Národní park je především jiná forma založená na ochraně přirozených procesů, a nikoliv přírodních hodnot. Navíc chápání NP bylo v různých obdobích různé. Začalo se ochranou hodnot, viz Šumava vyhlášená národním parkem jako zelené plice Evropy, tedy pro zachování jejich cenných zelených převážně jehličnatých lesů, **až po dobu, kdy jsou národní parky definovány v současné právní úpravě jako prostor pro přirozené procesy a pro odstranění všeho lidského.** Proto, zda některý ze subjektů doporučoval či nedoporučoval zřízení národního parku, je nutné hodnotit ve vztahu k období, ze kterého daná práce pochází a co bylo obsahem ochrany „národní park“.

Dále historické souvislosti neobsahují citace z jednotlivých dokumentů, na které se záměr odkazuje, tak sdělované skutečnosti **nejdou ověřitelné a ani přezkoumatelné**, některé zdroje nelze nalézt ani při běžném vyhledávání na internetu. Nejucelenější práce z posledního období, která srovnává, zda zřídit NP či ponechat současnou formu ochrany je tato práce České zemědělské univerzity https://lesy.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf, z roku 2017, tedy z doby, kdy formy „péče“ v ostatních národních parcích byly již zřejmé. Tato práce zásadně nedoporučuje zavedení přirozených procesů, bezzásahovosti a tzv. samovolného vývoje, neboť v **nich spatřuje velké riziko pro tamní lesy**.

Projekt VaV/620/03/03 – Zhodnocení rizik a přínosů uvažovaného vyhlášení Národního parku Krivoklátsko, včetně ekonomického zhodnocení z roku 2003 citujeme: **„Po zvážení všech výše uvedených kladů a záporů a vzhledem k dlouhodobému trvalému, kvalitnímu, přírodě blízkému hospodaření v CHKO Krivoklátsko a zejména v maloplošných chráněných územích (NPR, PR, PP) nedoporučujeme zatím vyhlášovat NP Krivoklátsko ani v jedné variantě“**.

Navíc se záměr nezabývá níže uvedenými zdroji, zejména založením Lesnického parku Krivoklátsko a jeho okolnostmi. **Hlavními důvody zřízení Lesnického parku je zachování a zvyšování přírodních hodnot území Krivoklátska a současně s tím i zachování a zvyšování hodnot lesních ekosystémů bez rizika destrukce lesních porostů**. Spolu s ním je zachována i více než 200 let trvající tradice krivoklátského lesnictví. Prostředkem, jak toho dosáhnout, je vysoký standard přírodě blízkého lesního hospodaření při sladění zájmů lesních hospodářů se zájmy ochrany přírody. <https://www.silvarium.cz/lesnictvi/vyhlaseni-np-krivoklatsko-lesnicko-park-znehodnoti-mini-kritici>
<https://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi-a-drevarstvi/lesnicko-park-krivoklat-zelene-srdce-evropy-lesnicka-prace-10-2009>

Tedy okolnosti a zdroje spojené právě se zřízením Lesnického parku Krivoklátsko spíše říkají, že záměr vyhlásit NP na území Krivoklátska nebyl odborně jasný a docházelo se k závěrům zachování současné formy ochrany. Zřejmě vždy probíhala „polemika“ mezi udržitelným lesnickým hospodařením a národním parkem a odborníci se vždy přiklonili k zachování lesnického hospodaření.

Přitom je tato otázka alfa a omega!!! Směřuje-li Krivoklátsko k tomu, aby se stalo, respektive již je, ukázkou excelentní lesnické práce, která vede i k vysoké biodiverzitě tohoto území, zachování kvalitních lesů, jsou již zřízeny právní formy, v kterých se tento typ hospodaření realizuje, je tento způsob hospodaření i součástí evropské sítě takovýchto lesů, není důvod pro vyhlášení národního parku, nota bene, by vyhlášení národního parku naopak vedlo ke snížení hodnoty území a nenapravitelným škodám na přírodním, kulturním a historickém dědictví území.

V záměru se uvádí, že jedním z hlavních důvodů vyhlášení Národního parku Krivoklátsko je **potřeba změny přístupu k lesním ekosystémům**. Dále se uvádí, že Krivoklátské lesy sloužily od středověku jako významná lovecká oblast a byly v různé míře obhospodařovány. Přesto se zde díky složité morfologii terénu a uplatňovaným způsobům hospodářského využití zachoval přírodě blízký charakter většiny území.

Dále se v záměru uvádí, že v území navrhovaném pro vyhlášení národního parku, zachoval, se ve větší míře než jinde v ČR, významný **podíl lesních porostů s mnoha atributy přirozeného lesa**. V území se vyskytují zhruba na ploše 2900 ha porosty starší 100 let. Z toho nejvýznamnější je výskyt porostů starších než 200 let, které se vyskytují spíše ojediněle na celkové ploše cca 32 ha. Druhou věkově nejvýznamnější skupinou jsou porosty ve věku 161 až 200 let s výskytem na ploše cca 1250 ha (z toho je 500 ha v MZCHÚ). Z hlediska hospodářského vlivu na zachovalé části přírodních a přírodě blízkých lesů je významná i rozloha porostů ve věkovém rozmezí 131 až 160 let, která je cca na ploše 1000 ha a ve věkovém rozmezí 101 až 130 let, která se vyskytuje na ploše okolo 600 ha.

Ovšem tato tvrzení nejsou žádným způsobem zdůvodněna, není uvedeno, z čeho MŽP čerpá informaci o tom, že „se zachoval přírodě blízký charakter území“, jaká kritéria byla použita pro hodnocení přírodě blízkého charakteru. Dále se uvádí, že je zde významný podíl porostů s mnoha atributy přirozeného lesa. Kde MŽP vzala informaci, že je na území přirozený typ lesa?

Ve studii https://lesycr.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf, z roku 2017 se uvádí toto cituji : „Po stovkách let trvajících intenzivního produkčního využívání křivoklátských lesů už zde neexistovaly, a tedy dodnes neexistují žádné původní přirozené lesní ekosystémy.“ „V uvedené oblasti se nenachází již od 17. století téměř žádný les přírodní a pouze 13 % plochy lesa je lesem přírodě blízkým.“

„Hospodářská činnost člověka je tedy patrná na 87 % výměry navrhovaného NP Křivoklátsko, ale i zbývajících 13 % plochy je ovlivněno člověkem!“

V záměru je dále uvedeno, že zájem státu vyhlásit národní park na jím vlastněném území není ve střetu s jinými strategickými státními a celospolečenskými záměry jako je např. obrana státu (vojenské výcvikové prostory), zájem reprezentace státu (lesy kanceláře prezidenta) nebo potřeby praktického vzdělávání (školní zemědělská a lesnická zařízení). Faktem podporujícím vznik Národního parku Křivoklátsko je i velký podíl majetkové držby státu v území navazujícím na národní park (zbývajících část CHKO), i v něm převládají správci a uživatelé z řad státních organizací (LČR, VLS, Lesní správa Lány).

Ale toto vyhodnocení není správné, nijak se nezmiňuje o existenci Lesnického parku, který je součástí sítě Modelových evropských lesů, je ukázkou výborné lesnické práce, na území se hospodářství přírodě blízkým způsobem. Je zde vytvořena velmi zásadní kulturní, přírodní a historická hodnota, která navazuje na 200 let starou tradici – tato hodnota je strategická a celospolečenský zájem, který bude vyhlášením NP zbořen.

Tato kolize není v záměru uvedena a rozpracována, jako by nic takového neexistovalo. Je to mrhání s hodnotami, které nemalým úsilím odborníků, lesníků a penězi daňových poplatníků byly vytvořeny.

MŽP dále uvádí, že území má členitý terén, velmi proměnlivé stanovištní podmínky, alespoň do určité míry zachovaný respekt hospodařících subjektů ke starým a tradičním, málo intenzivním způsobům hospodaření v lesích a v neposlední řadě územní ochrana formou zón CHKO a maloplošných zvláště chráněných území, ale také genových základů, semenných porostů nebo prodlužování doby obnovy a obmýtí u cenných porostů jsou společně příčinou existence vysokého potenciálu zachovalých lesních porostů na významné části území navrhovaného národního parku.

Dále se uvádí, že pestrá mozaika porostů v různém stavu přirozenosti, vzniklá paradoxně právě dosavadním maloplošným hospodařením, neumožnila vznik velkoplošných přeměn na homogenní území stejnověkého lesa charakteru monokultur, s převažujícím podílem geograficky nebo stanovištně nepůvodních dřevin.

MŽP zde přiznává dobrý stav přírody, pestrost lesa. Který však vznikl aktivním přístupem člověka. Je velmi důležité si uvědomit, že forma péče, která je nastavena, dosahuje dobrých výsledků.

Naopak to vede k úvahám, že je zapotřebí zachovat tento způsob hospodaření a vzít jej jako příklad pro péči člověka o přírodu, která zřejmě jako jediná nese dobré výsledky a může být příkladem pro jiná území. Třeba i pro stávající národní parky.

Shrnutí k tomu bodu:

- v bodě 11 záměru se MŽP mělo vypořádat s definicí národních parků dle § 15 odst.1 ZOPK
- bez naplnění této definice nelze zařadit dané území do kategorie národních parků,
- MŽP se nevypořádává s legislativně obecnými termíny, kterým předkladatel záměru musí dát vlastní odůvodněný obsah, jedná se o „převažující“ „přirozený“ a „člověkem málo pozměněné ekosystémy“, MŽP neprokazuje „převažující podíl“, neprokazuje statut „přirozených a člověkem málo pozměněných ekosystémů“.
- MŽP nebere v potaz, že zákon v § 15 odst.1 uvádí, že „lze“ na území, které je v zákoně definováno jenom obecně, vyhlásit národní park, **tedy nikoliv, že musí**, zákon dává prostor úvahové složce, neboť v realitě je nutné vzít v potaz i řadu dalších aspektů, které tento materiál obce rozebírá a upozorňuje na ně,
- záměr se zabývá historickým vývojem myšlenky zřízení NP – ovšem pracuje s polopravdami, nejsou uvedeny citace příslušných vědeckých zdrojů, nelze se tedy opřít o tvrdá data, je zamlčena existence Lesního parku Křivoklátsko a dosavadní způsob lesnického hospodaření jako významné kulturní, historické a přírodní hodnoty.
- MŽP uvádí, že vyhlášením NP musí změnit přístup k lesním ekosystémům, hovoří o tom, že většina území má přírodě blízký charakter a jsou zde atributy přirozeného lesa – tato tvrzení však nejsou ničím podepřena – jsou tedy neodůvodněná, nepřezkoumatelná a neověřitelná
- ve studii https://lesy.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf, kterou i MŽP má uvedenou v seznamu zdrojů se uvádí, že na Křivoklátsku neexistují žádné přirozené původní ekosystémy, pouze 13 % je možné zařadit do ploch přírodě blízké, ale stejně jsou ovlivněné člověkem,
- MŽP uvádí, že žádný jiný celospolečenský zájem nebrání vzniku NP – není však vyhodnocena úloha Lesnického parku a lesnictví vůbec jako skvostu a tamních lesích, které vznikalo po staletí,

Závěr: MŽP nezdůvodnilo charakteristiku daného území dle definice § 15 žádným prokazatelným způsobem. Na území se nenachází žádný přirozený ekosystém nebo málo člověkem pozměněný ekosystém. Křivoklátsko je na převažující části území kulturní krajinou, je charakteristické právě tím, že činností člověka jsou zde pestré zachovalé lesy, ekosystémy fungují a biodiverzita je velmi vysoká. MŽP se opakovaně nezabývá, vlivu činnosti člověka – odborníka, který pozvedl území do vysoké kvality, tím, že člověk přebírá odpovědnost za kvalitu prostředí. Jako zásadní faktor pro vysokou biodiverzitu, pestrost lesů a jejich dobrou kvalitu.

MŽP by tedy mělo vyhlášení NP Křivoklátska zastavit, neboť není naplněn § 15 ZOPK.

5. Předmět ochrany zvláště chráněného území, dlouhodobé cíle ochrany zvláště chráněného území body 3 a 4 záměru a základní principy péče o předmět ochrany bod 5

V předmětu ochrany dle záměru se specifikují ekosystémy jako ekosystémy **s velkým podílem přirozených či lidskou činností málo ovlivněných ekosystémů.**

Tak, jak je uvedeno výše, pro existenci přirozených a lidskou činností málo ovlivněných ekosystémů, **nejsou uvedeny žádné relevantní vědecké zdroje.** Tento náš materiál uvádí citace ze studie České zemědělské univerzity z roku 2017, která je komplexním materiálem z nedávné doby a i MŽP ji má obsaženou v seznamech literatury v závěru tohoto záměru, tedy již po několikáté citujeme : „Po stovkách let trvajících **intenzivního produkčního využívání křivoklátských lesů už zde neexistovaly, a tedy dodnes neexistují žádné původní přirozené lesní ekosystémy.**“ (text studie odkazuje na příslušnou vyhlášku)

„V uvedené oblasti se nenachází již od 17. století téměř žádný les přírodní a pouze 13 % plochy lesa je lesem přírodě blízkým.“

„Hospodářská činnost člověka je tedy patrná na 87 % výměry navrhovaného NP Křivoklátsko, ale i zbývajících 13 % plochy je ovlivněno člověkem!“

Dlouhodobé cíle, které jsou uvedeny v záměru, jsou natolik obecné, že v podstatě nelze k nim zaujmout detailní argumentaci. Navíc bez toho, že bychom znali návrh zonace a zásady péče, nejsme schopni reálnost těchto cílů určit. Jak zonace, tak i zásady péče budou předjímat určitý způsob péče, vložení části území do příslušné zóny ochrany znamená, že určité zásahy bude nebo nebude možné v zóně realizovat, a z toho lze usoudit reálnost naplnění cílů.

U lesních ekosystémů chce záměr dosáhnout, cituji:

- zachování anebo obnovy přírodních lesních ekosystémů v jejich přirozené dynamice v souvislém, uceleném a plošně významném komplexu lesů.
- v dlouhodobém časovém horizontu obnovit bohatou druhovou, prostorovou i věkovou strukturu lesa, se zajištěním trvalé existence všech jeho vegetačních pater na převažující ploše centrální části Křivoklátska **s využitím působení přírodních sil na ekosystém** jako významného nástroje formujícího stav a vývoj ekosystému a jeho ekologické funkce.

Co to bude z praktického hlediska znamenat, že se bude zřizovat národní park z důvodu zajištění přirozené dynamiky a působení přírodních sil však v záměru uvedené není.

Z ničeho nevyplývá, zda opravdu **tento záměr zachová stávající lesní ekosystém** či zda obnoví druhou, prostorovou a věkovou pestrost. **Nejsou zde uvedeny žádné zkušenosti z jiných národních parků,** kde například na Šumavě k žádné druhové pestrosti nedošlo, prostě se zase obnovuje jenom smrk. Shluky starých stromů – například Trojmezenský prales, který byl uchováván po stovky generací, za existence národního parku jako jeden z prvních podlehl nekontrolovatelnému žíru kůrovce. MŽP jako ústřední orgán ochrany přírody přece musí mít vytvořeno analýzu výsledků ochrany přírody ve stávajících národních parcích těch, kde jsou rozsáhlé lesní ekosystémy.

Dále se v záměru hovoří o způsobu managementu, který bude určen dle jednotlivých zón ochrany. **Návrh zonace a zásad péče však není přílohou tohoto záměru.** Jestliže záměr hovoří o dosažení cílů, musí se tak dít jenom v rámci jednotlivých zón ochrany (hovoří se o tom, že některé části jsou již v cílovém stavu). Protože zařazení daného ekosystému do příslušné zóny ochrany předpokládá jeho analýzu, musí již v danou chvíli mít MŽP návrh zonace zpracován, včetně zásad péče. Pouze z takovéto verifikace jednotlivých ekosystémů a k tomu přiřazených způsobů konkrétní ochrany, zásahů a péče lze zjistit, zda je možné cílů, které jsou obsaženy v záměru dosáhnout.

Záměr dále mlčí o rizicích péče v národních parcích, nejsou nikde uvedeny zásahy proti škůdcům, zásahy na ochranu lesa, zásahy proti požárnímu nebezpečí a dalším disturbancím.

Shrnutí k danému bodu:

1. záměr obsahuje výčet jednotlivých lesních ekosystémů – není však jejich stav nijak zmapován, popisem, fotodokumentací, dosavadní péčí apod., tedy záměr neobsahuje důkladnou analýzu lesních ekosystémů, z kterých by mělo vyplynout, jak je to ve skutečnosti s druhovou pestrostí. Podotýkáme, že v jiné části záměru se uvádí k lesním ekosystémům, že na území Křivoklátska **je pestrá mozaika lesů**
2. nikdy není uvedeno, o jaké druhy tzv. přirozené, budou lesy Křivoklátska obohaceny?
3. není nikde ani rozebráno, že Křivoklátsko je/není bohatou druhovou, prostorovou i věkovou strukturou lesa
4. není rozebráno, jak se budou lesní ekosystémy obnovovat v přirozené dynamice
5. záměr se nijak nevěnuje členění lesů na Křivoklátsku z pohledu zákona o lesích, nacházíme zde lesy hospodářské, dále lesy ochranné a lesy zvláštního určení, toto členění však nelze opomenout, neboť NP bude zasahovat do péče o lesy hospodářské, tedy nějakým způsobem pozmění hospodaření v lesích, dále je však nutné zachovat lesy ochranné, to jsou lesy, které se nacházejí na zvlášť nepříznivých stanovištích (prudké svahy, strže, sutě, nestabilizované povrchy apod.) a lesy zvláštního určení například v pásmech hygienické ochrany, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou nebo krajinnotvornou
6. v neposlední řadě je důvodná obava, aby výše uvedenými cíli nedošlo naopak k zániku současných lesních ekosystémů
7. záměr neobsahuje návrh zonace a zásad péče, které jako jediné jsou tím hlavním dokumentem pro stanovení, jaké ekosystémy budou, do konkrétní zóny ochrany zařazeny a dle konkrétní zóny již přímo ze zákona bude zřejmé, co lze a co nelze v dané zóně realizovat, další specifika musí být rozpracována v zásadách péče.
8. záměr neobsahuje výčet rizik, které tato péče v NP přináší lidem a ekosystémům.

Záměr negarantuje realizaci takových zásahů a péče, aby byla ochráněn vzrostlý les, který plní mnoho mimoprodukčních funkcí a pro zachování příznivého životního prostředí je naprosto nezbytný. V tomto smyslu považujeme celý záměr za rizikový, neboť nelze předjímat, co vlastně MŽP plánuje ohledně způsobu péče, jak to vidíme v jiných NP, les je ohrožen, neboť se v rámci NP nechrání.

Nechránit les vyplývá z již samotné podstaty a definice NP, kdy se upřednostňují procesy před hodnotami.

Vodní ekosystémy

Záměr obsahuje, že záměrné zásahy budou realizovány zejména na umělých (významně pozměněných) vodních ekosystémech, kterými jsou rybníky a umělé tůně. Přirozené vodní toky budou ponechány samovolnému vývoji, případná opatření mohou směřovat pouze k zachování či **zlepšení stavu jejich pramenných oblastí**. Na částečně nebo významně pozměněných vodních tocích bude možné provádět pouze zásahy směřující k jejich revitalizaci a přiblížení přirozenému stavu.

Toto vymezení je absolutně nedostatečné a zcela nekonkrétní. **Zachování vodního režimu je zásadní pro život na celém území, tedy i v obcích.** Záměr by měl obsahovat výčet jednotlivých vodních zdrojů, jejich význam pro zásobování obcí vodou, konkrétní způsob péče, včetně garance zachování všech lesních ekosystémů, které mají ochranný, půdoochranný, vodochranný, klimatický nebo krajinnotvorný účel. Nekonkrétní zásahy do vodních ekosystémů považujeme za alarmující, kdy neodborný a necitlivý zásah může zcela zdevastovat celé území. Nelze se záměrem na vyhlášení NP souhlasit, pokud je jeho cílem zasahování do stávajících vodních toků a pramenišť.

Shrnutí k tomu bodu:

- dlouhodobé cíle, tak jako v i jiných částech záměru jsou obecné, nekonkrétní, není zřejmé, jakými prostředky jich chce resort MŽP dosáhnout a co bude jejich výsledkem,
- jestliže cílem je zachování ekosystémů v této podobě, pak je nutné jejich podobu znát, opět jsme u nedostatečném popisu jednotlivých ekosystémů, včetně absence aktuální fotodokumentace,
- záměr neobsahuje nutnost ochrany lesa, nejsou zmiňovány mimoprodukční funkce lesa, proto záměr se nijak nezabývá, že již nyní jsou lesy na Křivoklátsku verifikovány z hlediska své funkce, kterou zastávají, jako půdoochranné, hygienické, vodochranné apod.,
- záměr neobsahuje návrh zonace a zásad péče, které jako jediné mohou zodpovědět, jak skutečně se bude provádět péče o ekosystémy, budou-li zařazeny ekosystémy do zóny přírodní nebo přírodě blízké, pak případné intervence jsou buď žádné nebo jenom v omezené míře,
- vodní ekosystémy, včetně pramenišť jsou nedostatečně zmapovány, nejsou vyhodnoceny z hlediska zásobování obyvatelstva daného území a nejsou ani navrženy příslušné právní kroky, aby péče o tyto zdroje měly obce zajištěny.

Závěr:

Tak, jako v ostatních částech záměru, záměr v otázce cílů, způsobů péče je opět zcela nekonkrétní. Vše je popsáno pouze obecně, tvrzení nejdou nijak ověřit a výsledky, kterých se v realitě bude dosahovat jsou nepredikovatelné.

Chybí návrh zonace a zásad péče, které však MŽP musí mít jít připraveny, neboť, jak bude, o který ekosystém pečováno, bude záležet na zařazení do konkrétní zóny ochrany, protože přímo zákon vylučuje určité zásahy z dané zóny. Konkrétní způsoby péče a ochrany musí být rozvedeny v zásadách péče.

Tedy v této části je záměr nepřezkoumatelný, neboť neobsahuje zásadní dokumenty ochrany přírody, které by daly jasnou odpověď na otázku, co se stane s lesy, s vodou a dalšími ekosystémy.

6. Záměr zasahuje do působnosti Ministerstva zemědělství ČR a Ministerstva financí ČR

Tak, jak je uvedeno v jednotlivých částech tohoto dokumentu, záměr zasahuje do působnosti Ministerstva zemědělství ČR a dále do působnosti Ministerstva financí ČR.

Resort MZE prostřednictvím Lesů ČR vykonává v tomto území hospodářskou činnost v lesích ve vlastnictví státu. Zároveň se Lesy ČR podílejí na výkonu přírodě blízkém hospodaření, jehož výsledkem je zachování dobrého stavu přírody na daném území.

Jak je uvedeno výše, **Křivoklátsko se pokládá za skvost českého lesnictví**, jako výsledek staleté tradice péče člověka o přírodu. **Proto bylo možné v roce 2010 založit Lesnický park, jehož účastníky jsou také Lesy ČR, a bylo možné tyto lesy zařadit do Mezinárodní sítě modelových lesů 2017.** Lesnictví na Křivoklátsku je tak vysokou kulturní, historickou hodnotou, která je budována generacemi. Takovouto hodnotu nelze získat jen tak, je výsledkem trvalé práce lesníků, kde jsou dovednosti předávány kontinuálně. **Vyhlášením NP tato hodnota zmizí. To je tak závažná skutečnost, že nelze opominout odpovědnost dalších ústředních orgánů státní správy na tomto rozhodování.**

Výbudování této hodnoty, založení Lesnického parku, zařazení do Mezinárodní sítě modelových lesů je další stupeň v budování, po staletí, lesnické dovednosti vysoké úrovně, které stálo daňové poplatníky určité prostředky.

Považujeme doslova **za mrhání**, aby vyhlášením NP, jehož opodstatněnost je přinejmenším diskutabilní, došlo k zániku přírodě blízkého lesnického způsobu hospodaření, když správnou cestou je naopak upevnit tento způsob hospodaření a péče o krajinu, jakož i o jednotlivé ekosystémy v režimu ochrany CHKO a lesnické péče, která se dnes na tomto území realizuje.

Vědecké zdroje, zkušenosti tamních obyvatel, lesníků vypovídají o tom, že touto péčí dochází ke zvyšování pestrosti krajiny, je tedy nutné naopak dále rozpracovávat model „území pro lidi a přírodu“, neboť, když je péče správně zvolena, má to za následek zvyšování pestrosti krajiny.

To je výborné zjištění, na kterém je zapotřebí aktivně pracovat po další roky

Aby mohl být vyhlášen národní park, bude se muset MZE vzdát práva hospodaření ke státnímu majetku na daném území, který má nyní v péči, což by měl učinit s rozvahou řádného hospodáře s ohledem na výše uvedené okolnosti. Jestliže při dosavadním způsobu lesnického hospodaření, které má dobrý vliv na přírodu, je tzv., příkladně, dále je území zdrojem příjmů pro Českou republiku, **musí MZE jako nynější řádný hospodář dát jasné stanovisko k celému záměru, a to zejména s ohledem na aktivity Lesnického parku a zařazení lesů do Mezinárodní sítě modelových lesů, jakož i smyslu využití tohoto území.** Všichni ředitelé Lesů ČR v minulosti naprosto jednoznačně stáli za tím, **aby Křivoklátsko zůstalo výstavkou českého lesnictví a tato linie byla dále rozvíjena, neboť dává smysl.**

MZE musí nést zodpovědnost za svůj resort, a nikoliv slepě ponechat území způsobu hospodaření, které se evidentně do tohoto území nehodí. Jeho aktivita v tomto záměru je více než nutná, vždyť se rozhoduje o majetku ČR, ke kterému má právo hospodaření (tedy i povinnost dobré správy) právě MZE.

Ministerstvo financí ČR, v jehož gesci je nastavení zákonných rámců pro hospodaření/nakládání s majetkem ČR, by se mělo vyjádřit k záměru přenesení práva hospodaření z MZE na MŽP, dále by mělo nastavit kritéria kontroly nad státním majetkem, jakož i k hodnocení finančních nároků projektu ve vztahu k výsledkům, které by mělo vyhlášení NP přinést, jakož i ve vztahu ke ztrátě současných lesnických aktivit, které též stálo Českou republiku nemálo finančních prostředků.

V neposlední řadě by se mělo MF ČR vyjádřit k ustanovení § 22 ZOPK odst.2, kdy s lesy, s pozemky určenými k plnění funkcí lesa a s jiným majetkem ve vlastnictví státu souvisejícím s plněním funkcí lesa na území národního parku a jeho ochranného pásma je podle své územní příslušnosti uvedeně v § 78 příslušná hospodařit správa národního parku.

Dále k § 78 odst. odst.11 ZOPK Agentura a **správy národních parků** v obvodu své územní působnosti podle odstavců 1 a 2 v souladu se schválenými plány péče, zásadami péče o národní parky nebo záchrannými programy zvláště chráněných druhů zajišťují péči o přírodní a krajinné prostředí, ekosystémy a jejich složky. **K zajištění těchto povinností jsou příslušné hospodařit s majetkem státu.**

Je to MF ČR, které má povinnost nastavit kritéria zachování majetku státu, neboť dle § 14 zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky, každá **organizační složka státu je povinna využívat majetek účelně a hospodárně.** Organizační složka je povinna si počínat tak, aby svým jednáním majetek nepoškozovala a neodůvodněně nesnižovala jeho rozsah a hodnotu anebo výnos z tohoto majetku.

Přenos práva hospodaření z jasně definované a dobře kontrolovatelné gesce MZE na Správu NP považujeme za nežádoucí, neboť dochází na velkém území ke kumulaci pravomocí jako orgánu ochrany přírody a ještě jako odborně nevybavená organizace se stává hospodářem v lesích.

Dále by MF mělo nastavit i rozpočtové nároky na tuto změnu, jakož i náklady na budoucí činnost Správy NP, včetně náhrad škod způsobené nekontrolovatelným množением škůdců majitelům sousedních lesů.

Změna práva hospodaření z resortu MZE, kde aktivní činnost ve hmotě je dána historicky a mají zkušenost s řízením organizací, jako jsou Lesy ČR, do resortu MŽP, kde jejich primární činností by neměla být činnost ve hmotě realizovaná prostřednictvím správy majetku, ale činnost spočívající v nastavení úrovně ochrany cenné části přírody formou zřízení různých stupňů ochrany, je tento přenos práva hospodaření spíše přírodě škodící než jí prospívající. **Navíc způsobuje zánik plurality subjektů, které na území NP působí, což má za následek, že Správy NP jsou v podstatě nekontrolovatelným subjektem.**

Současné náklady na ochranu přírody jsou minimální ve srovnání s náklady, které spotřebovávají stávající Správy NP. Státní majetek v jejich správě spíše trpí, než, že by se rozvíjel.

Závěr: Součástí záměru na vyhlášení NP by mělo být stanovisko MZE, jakož i MF, jakož i přezkoumání tohoto záměru z úrovně stávající úrovně ochrany, jakož i k nákladům ve vztahu k výsledkům činnosti Správy NP.

7. Porušení principu zásady materiální pravdy, zákonnosti, nepřezkoumatelnost záměru jako právního úkonu správního orgánu

Záměr na vyhlášení NP Křivoklátsko **je v prvé řadě právní dokument**, který vydává Ministerstvo životního prostředí ČR jako ústřední orgán státní správy dle § 79 odst.1 v souladu s § 40 násl. ZOPK. Jeho obsah musí naprosto přesně a jasně být v souladu platnou právní úpravou a být z něho patrné na základě jakých podkladů a úvah se správní orgán řídí.

A to zejména s ustanovením § 40 odst.1 – obsahující kritérium potřebnosti a veřejného zájmu na jeho vyhlášení, dále v souladu s ustanovením § 15 ZOPK, zákon obsahuje charakteristiku území, kterou musí splňovat příslušné území, aby bylo možné na jeho ploše vyhlásit národní park.

Obsah a náležitosti záměrů na vyhlášení nebo změnu zvláště chráněného území nebo jeho ochranného pásma je obsažen ve vyhlášce č.45/2018 Sb., v platném znění. Ale nelze se řídit jenom podzákonným právním předpisem a technicistně přenést jednotlivé kategorie z vyhlášky a ty vyplnit určitým penzem textu a mít za to, že je vyřešeno.

Tento právní úkon musí být v souladu i s účelem zákona, který předpokládá širokou společenskou shodu/spolupráce na úseku ochrany přírody. **Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.**

Dále tento právní dokument musí zohlednit úroveň vědeckého poznání, zkušenosti s podobnou formou ochrany v jiných NP a dále zvážit všechny okolnosti a skutečnosti, které jsou relevantní pro posouzení daného záměru.

Je to právě MŽP, které se musí v rámci tohoto konkrétního záměru vypořádat s obecnými pojmy, s kterými zákon pracuje a dát jim přesvědčivý a jasný obsah, který je dostatečně zdůvodněn robustním důkazním materiálem. Protože ne každé území, které splňuje charakteristiku dle § 15 ZOPK, musí/může být vyhlášeno jako národní park, vnn stupuje právě do procesu ještě hledisko potřebnosti,

veřejného zájmu, šetrnosti k právům, která budou vyhlášením národního parku zasažena a v neposlední řadě i ve vztahu k dalším projektům, které na daném území probíhají. V neposlední řadě je třeba vzít jako důležité výkladové a interpretační pravidlo i účel ZOPK.

Celý záměr musí být komplexní a založený na skutečně zjištěném stavu věci, neboť je projevem a prováděním ústavního práva občanů na příznivé životní prostředí a na úplné, včasné a pravdivé informace o životním prostředí. Obojí se zde spojuje do jednoho celku.

MŽP má za povinnost veškerá tato kritéria dát do souvislosti se zákonným rámcem a jasně, přezkoumatelným způsobem je zpracovat **a doplnit je věrohodným důkazním materiálem**. Záměr na vyhlášení NP není „vědeckou“ prací, kde je obvyklé, že seznam literatury je obsažen v závěru dokumentu, ale záměr na vyhlášení je právním úkonem orgánu státní správy a jako takový **musí svá tvrzení náležitě doložit**. Materiál zcela postrádá doložení stavu ekosystémů dle aktuálního stavu formou detailního popisu a fotodokumentace, jejich vývoj v čase a zejména výsledky, kterých je dosaženo stávajícím způsobem ochrany ve vazbě na péči o les, která je v současné době prováděna přírodě blízkým způsobem přes formu Lesnického parku, který byl vyhlášen v roce 2010.

Zdroje hovoří o nárůstu biodiverzity za posledních 30 let, tedy za dobu, kdy hospodaří v krajině člověk (on tam hospodaří již 200 let) určitým šetrným způsobem a záměr tento zcela zásadní aspekt, tak nějak opomíjí, či se o něm zmiňuje jako o překvapujícím výsledku ochrany přírody, které bylo dosaženo i přes existenci člověka. **I když je pravděpodobné, že to bylo právě díky správné a kvalitní péči člověka.**

I legislativní pojem „převažující výskyt přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů“ čeká na relevantní právní výklad. Legislativa záměrně pracuje s obecnými pojmy, aby právě konkrétní činnost správních orgánů/soudů jim dala konkrétní obsah ve vztahu ke konkrétnímu případu.

Přezkoumatelnost celého dokumentu je velmi nízká. Je odpovědností MŽP, aby v souladu se zásadou materiální pravdy předložil veřejnosti věrohodný materiál. V seznamu literatury jsou citovány dva komplexní materiály Projekt VaV/620/03/03 – Zhodnocení rizik a přínosů uvažovaného vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, včetně ekonomického zhodnocení z roku 2003 a dále studie https://lesy.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf, oba dva dokumenty po zhodnocení mnoha aspektů **nedoporučují vyhlásit NP na území Křivoklátska.**

Otázka cílů a způsobů péče, které jsou v záměru obsažené, jsou opět obecné, víceméně se jedná o citace ze zákona, aniž by MŽP doložilo, jakým způsobem chce dosáhnout svého cíle a co v konkrétní podobě znamená dosažení cíle, na základě jakých kritérií, která jsou zpětně ověřitelná, transparentní a přezkoumatelná. Adresáty materiálu jsou především obce a občané obcí, dále jakákoliv veřejnost, která má zájem na příznivém životním prostředí a na úplnosti poskytovaných informací orgány ochrany přírody, proto záměr musí být srozumitelný. Jestliže v současné době vidíme, že je o lesy na území Křivoklátska dobře pečováno, že nejsou masově zasaženy škůdci, kteří mohou způsobit jejich velkoplošný rozpad, přirozeně musí záměr obsahovat metody a způsoby, jak jasně garantovat „lepší“ péči o lesní ekosystémy a to víceméně nesporně.

Věc je z našeho pohledu závažná, jakmile se „sáhne“ do stávající struktury péče a ukáže se, že samovolný vývoj a bezzásahovost nevede k cíli, tedy k lepšímu stavu ekosystémů, bude na nápravu pozdě. Současný systém péče je plně funkční, vykazuje rostoucí tendenci biodiverzity, zapojení občanů a obcí do správy území, jejich zájem na stavu území. Vzniklo zde území „území pro přírodu i pro lidi“.

Shrnutí tohoto bodu:

- záměr nesplňuje zásadu zákonnosti, zásadu materiální pravdy a zásadu přezkoumatelnosti úkonu správního orgánu
- tvrzení, která jsou v záměru uvedena, nejsou však nijak doložena, literatura, jejíž výčet je v závěru záměru, není nijak citována, není zřejmé, co obsahově z uvedených zdrojů svědčí tomu, aby byl NP vyhlášen, není ani součástí dokumentace k vyhlášení NP
- v seznamu jsou dva zásadní komplexní dokumenty, které vyhlášení NP Křivoklátsko nedoporučují, ale MŽP se jim podrobně nevěnuje
- MŽP dále rezignovalo na jasném výkladu a doložení obsahu obecných zákonných pojmů, jako je přirozenost, biodiverzita, potřebnost a veřejný zájem
- MŽP dále rezignovalo na provedení kvalifikovaného právního výkladu s použitím zákona, podzákonného předpisu, vše v rámci účelu zákona a s ohledem na ústavně zaručená práva občanů na příznivé životní prostředí a na včasné, pravdivé a úplné informace o životním prostředí
- nedostatečnost tvrdých dat, doložení skutečného stavu věci, není jenom vadou tohoto procesu, ale v neposlední řadě občan nedostává od ústředního orgánu ochrany přírody veškeré relevantní a podstatné informace, které jsou k posouzení tak komplexní otázky nutné.

Závěr: Záměr je stížen závažnými právními vadami, a to je absence principu zákonnosti, zásady materiální pravdy a přezkoumatelnosti úkonu správního orgánu.

8. Porušení ústavních práv – právo na příznivé životní prostředí, právo na včasné, pravdivé a úplné informace o životním prostředí

Záměr zasahuje do ústavního práva občanů na příznivé životní prostředí a na včasné, pravdivé a úplné informace o životním prostředí.

Obec má důvodné obavy zejména o zachování lesních ekosystémů, jejichž existence je pro životní prostředí naprosto zásadní. Když abstrahujeme od produkčních funkcí lesa, lesy mají řadu mimoprodukčních funkcí, jejichž ztráta může přímo ovlivnit život v obci a na celém území Křivoklátska.

Lesy jsou tvůrcem klimatu, chrání krajinu před přehříváním, a výparem, nastavují optimální tepelné prostředí, chrání vodní zdroje, mají důležitou hygienickou funkci, mají funkci půdoochrannou a v neposlední řadě i funkci krajinou a estetickou. Obec je hrdá na to, že její obyvatelé mohou žít v takové pěkné krajině, řada obyvatel pracuje v lesích, proto důraz na jejich ochranu je naprosto klíčový.

Jakýkoliv zásah do krajiny, který by mohl ohrozit funkci lesa, považuje obec za naprosto nepřipustný.

Orgány ochrany přírody bagatelizují rozpady lesů v jiných národních parcích. Zástupci MŽP nebudou na tomto území žít, nemají zde své majetky a necítí se ohroženy „pokusy“, které nejsou prověřeny letitou zkušeností, kdy lze predikovat výsledky. Navíc tyto pokusy se realizují v kulturní krajině, tam, kde žijí lidé, kde se od nepaměti o krajinu pečovalo a předmětem ochrany byly cenné ekosystémy v režimu CHKO.

Obec jako samosprávný územní celek, volená ve svobodných volbách, je povinna provádět správu území takovým způsobem, aby zajistila občanům, co nejlepší životní prostředí a také připomínkovala veškeré aktivity a využila všech právních prostředků, které má k dispozici, aby příslušné aktivity zastavila.

Záměr žádným způsobem negarantuje obci/ím, že v režii NP bude les zachován jakož i ostatní ekosystémy v náležitě kvalitě. Záměr je nekonkrétní, obsahuje jenom proklamace, je zpracován, i přesto, že dvě zásadní studie, citované výše, nedoporučují vyhlášení NP. Resort MŽP nemá vyhodnoceny ani celoplošné rozpady lesů v ostatních národních parcích a ani důsledky jejich péče na rozšíření požáru v Českém Švýcarsku. **Záměr jako zásadní způsob péče považuje přirozené procesy, samovolný vývoj a bezzásahovost, naprosto nepredikovatelné způsoby managementu, kterou jsou ohrožující pro kulturní krajinu.**

Je s podivem, když jsou takové problémy v ostatních národních parcích, že MŽP na místo toho, aby vyhodnotilo a vyšetřilo příčiny požáru v Českém Švýcarsku, přichází s vyhlášením dalšího národního parku uprostřed zalidněného území Středočeského kraje, které se vyznačuje historií lesnictví.

Záměr na vyhlášení národního parku považujeme za ohrožující stávající životní prostředí se všemi důsledky tohoto tvrzení!

Tím, že MŽP předkládá záměr jako nekonkrétní. Nejsou zpracovány vědecké zdroje, nejsou zpracovány ani výtky odborných organizací, které zasilají svá stanoviska resortu MŽP, nejsou popsány výsledky procesů v konkrétní podobě, kterých se má dosáhnout, nevíme v konkrétní podobě, jak se bude hospodařit v lesích a jaké organizace se budou na tomto podílet. Je jasné, že žádná Správa NP nebude mít své stroje a nástroje a ani lesnické dovednosti, aby mohla sama hospodařit v lesích, bude to nejspíš „obchod“ pro externí firmy, které budou na tomto participovat.

Tedy záměr jde přímo proti obyvatelům tohoto území, kde jejich část dnes pracuje v lesích a angažovaností externích firem by tato vazba na region zcela zanikla.

Citovaný zdroj - https://lesycr.cz/wp-content/uploads/2017/07/GS_Krivoklat_2017_Studie.pdf z roku 2017 uvádí:

„Velkoplošné ponechání lesních porostů přirozenému vývoji by přineslo postupnou (případně i rychlou) destrukci zdejších hospodářských lesů s negativním vlivem na socio-ekologické, socio-ekonomické i environmentální fungování celého krajinného celku.“

Součástí záměru nejsou návrhy zásadních dokumentů ochrany přírody, jako je zonace a zásady péče. Bez těchto základních dokumentů ochrany přírody nemůže záměr ani spolehlivě obsahovat způsob péče o jednotlivé ekosystémy, protože to, co záměr bude garantovat, může zonace zcela změnit. Tedy bez zpracovaných základních dokumentů ochrany přírody je záměr bezobsažný.

Záměr neobsahuje výčet vodních zdrojů, studní, pramenišť, která tvoří síť zásobování území vodou a ani způsob péče kolem těchto vodních zdrojů, včetně právního zajištění ochrany, přístupu a údržby vodních zdrojů, které slouží zásobování vodou pro některé obce.

S ohledem na požár v NP České Švýcarsko záměr neobsahuje žádná pravidla pro odstranění rizika požáru, který se v NP zvyšuje právě existencí uschlého lesa. **Záměr neobsahuje ochranu ekosystému proti případným škůdcům, neobsahuje vyčíslení uhlíkové stopy při ztrátě lesa a neobsahuje riziko zániku lesa bezzásahovým managementem.**

Veškeré výše uvedené skutečnosti jsou skutečnostmi, které mají vliv na příznivé životní prostředí, MŽP žádným způsobem nenastavuje takový způsob péče, který by dával jistotu určitého výsledku.

Tím, že záměr MŽP neobsahuje návrh základních dokumentů ochrany přírody, neobsahuje dostatečné zhodnocení stávajících literárních zdrojů, tím, že se MŽP nevěnuje výsledkům stávající formy

ochrany, nepředložil pravdivé, úplné a včasné informace o životním prostředí, čímž nezákonně zasahuje do ústavního práva občanů na tyto informace.

Shrnutí k tomu bodu:

- záměr na vyhlášení NP zasahuje zcela zásadně do práva občanů na příznivé životní prostředí,
- záměr nedává odpovědi na zásadní otázky další existence a podoby lesa a dalších ekosystémů, ochrany vodních zdrojů,
- způsob péče je nejasný, navíc závislý na zonaci a zásadách péče, které nejsou součástí záměru,
- obec pokládá zachování existence lesa v této současné kvalitě za zcela zásadní složku příznivého životního prostředí, záměr tuto skutečnost negarantuje, navíc neobsahuje další zásadní dokumenty, které mají vliv na péči v daném území – zonace a zásady péče,
- změna systému péče je však nevratná, lze změnit formu ochrany vyhlášením „něčeho“ jiného, ale případné škody na lesních ekosystémech budou napraveny v horizontu několika generací,
- rizika, která jsou s přerodem na NP spojená, jsou větší než případné přínosy, které by zřízení NP splnilo,
- u léčby člověka se vždy hodnotí poměrem přínosů nad riziky, neboť každá léčba má svá rizika, zde jsou rizika značná, podstupovat je na území, kde příroda dosahuje dobrého stavu, tedy riskovat ztrátu hodnot, je trestuhodné,
- tím, že záměr je nedostatečně zdůvodněn, chybí řada dokumentů, prvotní analýzy, všem popsané v odstavcích výše, MŽP zcela zásadním způsobem porušilo právo občanů na úplné informace, včasné a pravdivé,
- další vadou celého procesu, je, že MŽP nedisponuje žádnými data ani zhodnocení péče v ostatních NP, hrozivé rozpady lesa v NPŠ nebo požár v Českém Švýcarsku jsou tak závažné skutečnosti, jsou to informace, které se přímo týkají životního prostředí a MŽP tyto skutečnosti vůbec nebere v potaz a ani je nepředkládá v rámci daného záměru.

Závěr: Vyhlášení NP považujeme za rizikové ve vztahu k právu občanů na příznivé životní prostředí. Záměr neobsahuje nic, co by naše současné příznivé životní prostředí zachovalo či zlepšilo. Studie, které citujeme v tomto materiálu, spojují s vyhlášením NP velkoplošný rozpad lesa, což je nepřijatelné, aby v kulturní krajině došlo k těmto následkům.

MŽP dále nepředložilo řadu podkladů k záměru, čímž zasahuje do práva občanů na úplné, pravdivé a včasné informace, které bylo tímto porušeno.

9. Právo vlastnické a svoboda pohybu

Vyhlášením NP dojde k zásahu do vlastnických práv občanů, neboť dojde k omezení jejich dispozičního práva a může dojít i k vyvlastnění jejich majetku, jakož i k zúžení způsobů jeho užívání (zejména pozemků, zemědělské půdy, lesů) z důvodů ochrany přírody, tedy k nucenému omezení vlastnického práva.

Skutečnost, že vyhlášením NP dojde k těmto omezením vlastnického práva, hovoří i záměr, ovšem velmi obecně, nekonkrétně, neobsahuje výčet nemovitostí, které budou zahrnuty do území NP a není ke každé konkrétní nemovitosti a vlastníkovi uvedeno, jaká omezení se jej budou týkat. Přitom MŽP tuto skutečnost musí vědět a již může uvést, jaká omezení se vztahují ke konkrétní nemovitosti.

Tedy vlastník nemovitosti je v naprosté nejistotě, co, kdy a z jakého důvodu, může jeho vlastnické právo omezit. Samotný záměr uvádí různé intenzity zásahu, jejichž intenzita bude podle toho, o jakou nemovitost se jedná, tedy, zda se jedná o běžnou nemovitost – dům se zahradou, zemědělský pozemek, nezastavěný pozemek, les.....

Záměr uvádí, že omezení vlastnického práva se tak typicky projevuje jako regulace stavební činnosti či jiného nakládání s pozemky (např. terénní úpravy, geologické práce apod.) či omezení lesního i zemědělského hospodaření (např. formou zákazu aplikace biocidů a hnojiv).

Tento způsob seznamování vlastníků nemovitostí s budoucími omezeními je naprosto neurčitý, nedostatečný a nedává občanů jasnou informace, co bude s jejich majetky!

Záměr uvádí, že **vyhlášení národního parku neznamená, že vlastníci nebudou moci s dotčenými pozemky nakládat.** Nakládání s pozemky **je omezeno jen částečně,** a to v rozsahu základních a bližších ochranných podmínek národního parku. Omezení zároveň není absolutní a při splnění zákonných podmínek si může vlastník pozemku k činnostem omezeným či zakázaným v národního parku **opatřit od orgánu ochrany přírody výjimku či souhlas.** Při zachování zákonných limitů ochrany národního parku je tak i nadále možné flexibilně reagovat na konkrétní potřeby vlastníků pozemků.

Předkladatel záměru, i v této tak důležité části, stále hovoří v obecných termínech, například „**nakládání je omezeno jen částečně**“ občané si budou moci „**opatřit výjimku či souhlas**“ a tak je možné flexibilně reagovat. **Jestliže je nakládání omezeno, pak je nutné přesně ke každé nemovitosti vyspecifikovat, jaké úkony nebudou smět vlastníci realizovat, výčet těchto úkonů řádně odůvodnit odkazem na příslušné ustanovení zákona.**

Jestliže jsou konkrétní správní úkony podmíněny souhlasem orgánu ochrany přírody, pak záměr musí obsahovat přesné vymezení, ke kterým úkonům a činnostem je nutný souhlas orgánu ochrany přírody a předkladatel musí takové omezení odůvodnit odkazem na příslušné ustanovení zákona. Takové konkrétní vymezení však v záměru zcela chybí.

„**Optimistický příslib**“ předkladatele, že nakládání s nemovitostmi lze flexibilně řešit výjimkou či souhlasem Správy NP, je pouze mystifikací. **Na udělení výjimky není právní nárok** a Správa NP může v podstatě libovolně výjimku **kdykoliv neudělit.** **Speciálně v NP se postavení vlastníků zhoršuje,** Správy argumentují při zamítavých rozhodnutích ustanovením § 15 odst.2 ZOPK, že veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů, tím není přestavba, výstavba či oprava jakékoliv nemovitosti. Tedy úspěšnost takovéto flexibility bude minimální, **navíc občan se dostává do role „poniženého prosebníka“, který čeká, zda mu bude vyhověno či nikoliv. Mantinely Správa NP nemá v podstatě žádné a občan se dostává do nerovného postavení.**

Zařazením nemovitostí do NP také znamená, že automaticky vznikne předkupní právo státu na odkup nemovitostí soukromých vlastníků. Dle § 61 odst.1 „**Česká republika má předkupní právo k nezastavěným pozemkům ležícím mimo zastavěná území obcí na území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a pozemkům souvisejícím s jeskyněmi.**“

Toto ustanovení, je však v záměru, pouze nepřímě zmíněno tímto textem: **Stát také může podle zákona pozemky nestátních vlastníků prostřednictvím Správy NP vykoupit do státního vlastnictví, pokud se je jejich vlastníci rozhodnou prodat.**

Tato věta vyvolá u občanů klamnou představu, že je zde možnost, když budou chtít své pozemky prodat, tak jako jedna z variant je možnost jejich vykoupení státem. To se však nezakládá na pravdě. **Stát bude mít k pozemkům regulární předkupní právo, tedy občan musí takové pozemky státu nabídnout k výkupu. Je to nová povinnost občana ve vztahu k jeho majetku. Vyhlášením NP Správa NP zajistí, aby u všech takových pozemků, bylo do katastru nemovitostí zapsáno předkupní právo ve prospěch ČR.**

Další důležitou podmínkou uplatnění předkupního práva je, že se jedná o nezastavěné pozemky ležící mimo zastavěná území obcí. Co je zastavěné území obcí? Záměr by měl v souladu s UP obcí toto zastavěné území jasně vymezit, ale také vymezit, jak se s tímto pojmem ve vztahu k jednotlivým vlastníkům bude pracovat do budoucna.

Co jsou nezastavěné pozemky obcí? Ty, které nejsou způsobilé k zástavbě nebo jakékoliv, na kterých v daný okamžik nestojí stavba? Je to věčná diskuse a zdroj dalších konfliktů.

Nejsou v záměru definovány podmínky tohoto předkupního práva, zejména podmínky finanční, které mohou pro posouzení zásahu do vlastnického práva být pro vlastníka velmi důležité.

Proto z pohledu občana a obcí je vyhlášení NP jenom přitíží, komplikací, která pro něho znamená pouze další povinnosti a vidinu prosebníka ve vztahu k budoucí Správě NP. Přitom ze záměru a zejména z faktického stavu přírody vůbec nevyplývá nutnost NP vyhlásit.

Proto z pohledu každého jednotlivého občana obce, které se nacházejí na Křivoklátsku, je zcela klíčová otázka, aby posouzení změny způsobu ochrany bylo opravdu detailní, jasné, vyhodnocující veškeré aspekty tohoto procesu, aby byla jasná její **nezbytnost, potřebnost a veřejný zájem, protože jeho postavení jako vlastníka nemovitosti se jenom zhorší.**

Zda jsou tyto atributy naplněny, by mělo být výsledkem velmi podrobného zhodnocení řady aspektů, které jsou uvedeny výše. **Občané do vyhlášení NP užívají svůj majetek zcela volně, bez výrazných omezení, na stejné úrovni jako vlastníci nemovitého majetku mimo NP. Vyhlášením NP se jejich pozice bude radikálně měnit.**

Občané ani obce do posledních chvíli nevěděli, jaké nemovitosti budou do budoucího NP zahrnuty. Tato podkladová nekomplexnost **zcela zásadně zkrátila jednotlivým občanům možnost se vyjadřovat k záměru.** Někteří stále předpokládali, že do území NP jejich nemovitosti zahrnuty nebudou a nyní narychlo musí dávat své připomínky. Tato formální a obsahová vada zcela invalidizuje celý záměr.

Záměr navíc neobsahuje návrhy základních dokumentů ochrany přírody, které mají velmi závažný dopad do obsahu vlastnického práva. Jedná se o návrh zonace a zásad péče. Zařazením do příslušné zóny ochrany přírody se dostává vlastník do další úrovně omezení svého vlastnického práva, tím, že takové dokumenty chybí

Prostým vyhlášením NP, na základě záměru, který je zcela nekonkrétní, nedává žádné záruky, chybí základní dokumenty ochrany přírody, nejsou zpracované vědecké zdroje, ze dne a na den jsou občané omezení ve svých majetkových právech oproti jiným občanům na území České republiky.

Vlastnické práva občanů jsou dále ohrožena tím, že **způsob výkonu činností v NP jsou bezpečnostním rizikem.** Požár v NP České Švýcarsko je zhmotněním rizikovitosti existence suchého lesa. Na území Křivoklátska by takováto událost přinesla zkázu celému rozsáhlému území, neboť území není chráněno skalními útvary či soutěskami, které alespoň částečně mohou zabránit šíření požáru.

Dále záměr neobsahuje žádnou vazbu na UP jednotlivých obcí. Jestliže předkladatel záměru opravdu má zájem splnit sliby, které jsou v záměru uvedené, musí záměr obsahovat výčet jednotlivých vlastníků s uvedením nemovitostí, které se nacházejí v NP nebo v ochranném pásmu. U každé nemovitosti musí být vyhodnocen stav dle UP a již nyní musí zástupce státní správy uvést případné zásahy do budoucí stavební činnosti či UP obcí, včetně případného výkupu pozemků.

Záměr je v rozporu se Zásadami rozvoje Středočeského kraje, kde se s jeho budoucí možnou existencí nepočítá. Tedy je v rozporu se zásadním dokumentem územního rozvoje daného území.

Vyhlášením NP dochází k omezení svobody pohybu. Záměr neobsahuje výčet cestní sítě, závazek jejího zachování kvůli propustnosti území a závazek údržby. Obyvatelé území Křivoklátska mají možnost nerušeného vstupu do lesů, využívají celou lesní cestní síť, jsou součástí přírody daného území a příroda přesto prospívá.

Území Křivoklátska je turisticky využíváno, opět záměr neobsahuje detailním způsobem, zda bude moci ve stejném rozsahu být využíváno.

Záměr neobsahuje návrh návštěvního řádu, návrh klidových území. Obojí fakticky zasahuje do dostupnosti a průchodnosti území. Zonace bude také modifikovat dostupnost území – přírodní zóny se stanou nepřístupnými.

Záměr v části 5 uvádí, že ve všech zónách ochrany přírody, budou udržovány vyhrazené turistické cesty, základní cestní síť a další provozní cesty, které jsou nezbytné pro plnění cílů ochrany a poslání NP. Tedy nikoliv ve prospěch občanů daného území! Jak tedy občané budou moci tyto cesty využívat?

Záměr je opět zcela nekonkrétní, chybí podrobné vymezení současné cestní sítě, vymezit nutnost průchodnosti území pro běžný život obyvatel a dále přesně vymezit, kde a proč hodlá orgán ochrany přírody zakázat pohyb osob, popřípadě omezit pohyb osob.

Závěr: Vyhlášením NP dojde k významnému zásahu do vlastnického práva a svobody pohybu, tedy do zásadního majetkového a osobnostního práva občana. Je zapotřebí zdůraznit, že zásah je v velmi zásadní, okamžikem vyhlášení NP nebudou moci vlastníci svůj majetek svobodně prodat, budou omezeny v možnostech výstavby, přestavby a dalších zásahů na nemovitosti, budou podrobeny speciálním managementům v případě zemědělských pozemků a lesních pozemků, budou podrobeny nutnosti nabídnout Správě NP v případě prodeje svých pozemků.

Dojde k nerovnému postavení vlastníků v NP oproti jiným vlastníkům v jiných částech ČR bez náležitých kompenzací, které též nejsou v záměru nijak definovány. Na druhou stranu občané nemají zájem o finanční kompenzace, mají zájem, aby bylo zachováno jejich majetek bez omezení a způsob ochrany a péče, která v současné době na Křivoklátsku funguje.

10. Územní samospráva

Vyhlášením NP dojde ke změně pravomocí ve prospěch Správy NP. Obce a kraje přicházejí o své pravomoce v oblasti životního prostředí a správy cestní sítě a v oblasti územního plánování. Tedy obce se stanou v mnohém v podřízeném postavení Správě NP, u které nevíme, kdo jí bude řídit a jak bude prováděno rozhodování v rámci Rady NP. Skutečnost, že Správa NP přebere právo hospodaření ke všem státním pozemkům, nyní v péči například Lesů ČR, považujeme za naprosto chybné rozhodnutí, neboť zmizí názorová pluralita. Správa si sama sobě vše povolí a sama sebe též bude kontrolovat. Je to nastavení, které bude danému území jenom škodit. Argument, že se jedná o státní

pozemky je lichý, důležitý je právní režim, v kterém dnes jednotlivé organizace hospodaří se státním majetkem, tím je dána i míra transparentnosti budoucích procesů při správě území.

Nesouhlasíme s tím, aby vliv obcí byl takto snižován, neboť obce jsou subjekty územní samosprávy, voleny občany ve svobodných volbách, tedy jejich mandát je velmi silný a mají mít rozhodující vliv při správě daného území.

Odpor občanů proti zřízení národního parku je velký, nepřejí se zde mít instituci, která nepřináší občanům žádné benefity, a ještě bude ohrožovat jejich příznivé životní prostředí. Už skutečnost, že občané daného regionu si tento záměr nepřejí realizovat by mělo být jasnou zprávou pro státní správu, aby od záměru upustila.

Občané jsou velmi rozhořčeni způsobem vyhlásování. Jsme přesvědčeni, že jednání MŽP je v **rozporu s principy Aarhurské úmluvy**, která uvádí že přiměřená ochrana životního prostředí je nutná pro životní pohodu lidí a pro uplatňování základních lidských práv. Dále uznává právo jedince žít v prostředí zajišťujícím jeho zdraví a životní pohodu.

Občané, aby mohli uplatňovat svá práva a dostát svým povinnostem, musí mít přístup k informacím o životním prostředí, musí se podílet na rozhodování týkající se životního prostředí. Ve všech odvětvích veřejné správy je žádoucí transparentnost v rozhodování a jejich postupech.

Tyto principy však jednání MŽP neobsahuje.

MŽP nejedná se obcemi ani ve smyslu účelu ZOPK, kdy jeho účelem je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji. **Přítom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.**

Celý proces vyhlásování se nese po autoritářské linii, státní orgány nenaslouchají požadavkům občanů, které jsou oprávněné. Kdo ví více než naši občané z regionu, v jakém stavu je příroda, a které její složky jsou nezbytné pro příznivé životní prostředí. Zcela určitě to nejsou rozpadající se lesy nepredikovatelné kroky ochrany přírody.

Jsme přesvědčeni, že zřízením NP dojde jenom k nárůstu byrokracie a ke zhoršení životního prostředí pro naše občany. Již teď jsou případy, kdy CHKO neodpovídá na žádosti, nevyřizuje je v zákonné lhůtě, jak to bude v případě Správy NP Křivoklátsko. Ještě větší úřad, který pohltí nemalé finanční prostředky v době, kdy je zapotřebí spíše šetřit než vytvářet další nedůvodný úřad.

Obec dále neví, jaký dopad bude mít vyhlášení NP na zaměstnanost v obci. Řada obyvatel pracuje u Lesů ČR a není zřejmé transformace na jiný druh hospodaření s dopadem do daného regionu. Jako by vůbec na lidech nezáleželo.

Dále záměrem nejsou ošetřeny bezprostřední zájmy Obce Karlova Ves, obec má v NP obecní hřbitov, jehož pravidla užívání, jeho dostupnost a údržba není vyřešena v záměru. Obec je zásobována vodou z prameniště, které je v případném budoucím NP a k pozemku, na kterém se prameniště nachází, má uzavřenou smlouvu s Lesy ČR. Obec neví, jakým způsobem bude prameniště ošetřeno a jak bude zajištěna jeho dostupnost. Dále s Obcí nebylo jednáno o stavu jejího územního plánu a případných změn či úprav.

11. účelové zkrácení 90- denní lhůty pro námitky ze strany obcí k záměru vyhlášení NP dle § 40 ZOPK, neexistence podkladů

Dne 27. 9. 2022 zveřejnilo Ministerstvo životního prostředí ČR, jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody, svůj záměr na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko k projednání. Obce v průběhu roku žádali ministryni životního prostředí, aby záměr byl vyhlášen s ohledem na komunální volby a s ohledem na faktické převzetí „vlády“ novými zastupitelstvy.

Ve dnech 23. - 24. 9. 2022 proběhly volby do zastupitelstev obcí. Ustavující zasedání nově zvolených zastupitelstev není možno svolat okamžitě. Prvním, teoreticky možným dnem pro takové ustavující zasedání, je až den 14. 10. 2022. Přesto Ministerstvo životního prostředí zveřejnilo svůj záměr tři dny po posledním dni konání voleb.

Novým zastupitelstvům byla fakticky zkrácena lhůta pro vyjádření téměř o 17–24 dnů (ustavující zastupitelstva probíhají v rozmezí 14.10. - 21.10. Je to čistě účelový, nedemokratický, úřednický postup, kdy je lhůta pro vyhlášení NP stanovena takovým způsobem, aby „sebrala“ obcím, co nejvíce dnů z pevně dané 90denní lhůty. Tedy tento postup neumožnil plnohodnotné zapojení obcí a lhůta jim byl zkrácena o výše uvedený počet dní s ohledem na termín ustavujícího zastupitelstva.

Vyhlášení záměru NP Křivoklátsku **je stíženo zásadní procesní vadou.** Povinností správního orgánu je postupovat tak, aby šetřil práva nabytá v dobré víře a dbal oprávněných zájmů osob, jichž se činnost správních orgánů dotýká. Dále postupoval tak, aby všichni účastníci měli rovná práva a povinnosti. V tomto případě měli občané plných 90 dnů na podání námitek, kdežto obcím byla lhůta fakticky zkrácena o lhůta mezi vyhlášením výsledků voleb a konání ustavující schůze zastupitelstva.

MŽP mělo postupovat tak, aby s ohledem na ustanovení § 91 o obcích, vyhlásilo záměr na vyhlášení NP Křivoklátsko tak, novému zastupitelstvu byla poskytnuta celá 90denní lhůta pro podání námitek.

Dále MŽP teprve před 3 týdny zařadilo do dokumentace k záměru přehled všech nemovitostí, které budou součástí NP, je to velmi zásadní formální vada celého záměru, neboť občané/ vlastníci se teprve v poslední části lhůty k připomínkám dozvěděli, které pozemky budou součástí NP. Nelze záměr s touto formální vadou nadále projednávat.

Dále jako součást záměr chybí zařazení dalších písemných podkladů jako součást dokumentace záměru, na které se MŽP odkazuje v textu a dále, které jsou vyjmenované v závěru samotného záměru.

Shrnutí k tomuto bodu:

- MŽP vyhlásilo záměr vyhlášení NP Křivoklátsko bez ohledu na termín komunálních voleb a ustanovení § 91 zákona o obcích
- MŽP porušilo zásadu ochrany dobré víry a oprávněných zájmů a zásadu rovnosti
- MŽP „vzalo“ vlastníkům dvě třetiny lhůty pro vyjádření tím, že pozdě zařadilo přehled jednotlivých nemovitostí, které budou zahrnuty do NP
- MŽP nezaložilo do dokumentace příslušné zdroje, z kterých čerpá a které jsou vyjmenované v záměru

Závěr: MŽP je povinno zastavit vyhlásování NP Křivoklátsko s ohledem na výše uvedené a projednání záměru ukončit

12. Závěr

Obec Karlova Ves nesouhlasí s tím, aby její území bylo zařazeno do NP Křivoklátsko. Záměr má řadu rizik, řada z nich spíše napovídá tomu, že bude příznivé prostředí pro občany zhoršeno.

Občané se zcela oprávněně bojí bezbřehé bezzásahovosti, bojí se rozpadu lesa a bojí se požárního rizika, jakož i rozšíření škůdců. Dále se bojí omezení rozsahu pohybu a šikany ze strany Správy NP, která má řadu pravomocí a může jejich život občanům znepříjemnit.

Tato rizika nejsou v záměru popsána, nejsou občanům dány žádné záruky, jejich názory a důvodné obavy jsou zesměšňovány. Takový postup je ze strany státních orgánů naprosto nepřijatelný. V prvé řadě bude zhoršeno životní prostředí našim občanům z celého Křivoklátska, proto naše názory musí být brány vážně.

MŽP neposkytuje občanů relevantní součinnost a ani dostatečné množství relevantních informací a jeho jednání je v rozporu s Aarhurskou úmluvou a s principy respektu k relevantním přáním občanů, jakož i s účelem ZOPK.

My občané Křivoklátska považujeme za normální zelené lesy, aktivní péči o přírodu, aktivní chození do přírody a přiměřený turistický ruch bez velkých hotelů a ubytoven, jenom pro ty, kteří jsou schopni tuto krásnou přírodu obdivovat.

Za Karlovu Ves:

*Iveta Kohoutová
starostka obce*